

"Proletarec" je
delavski list za
misleče čitatelje

PROLETAREC

Official Organ Jugoslav Federation, S. P. — Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

GLASILO
PROSVETNE
MATICE J.S.Z.

ST. — NO. 1406.

Entered as second-class matter, December 6, 1907, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

CHICAGO, ILL., 22. AVGUSTA (August 22), 1934.

Published weekly at
3039 W. 26th St.

LETO — VOL. XXIX.

PROPAGANDA ZA FAŠIZEM PRESENTELJIVO NARAŠČA

"PATRIOTIČNE" ORGANIZACIJE ZA DEPORTIRANJE VSEH RADIKALNIH IN "NEPOSLUŠNIH" TUJERODCEV

"Tisoče rdečkarjev nepostavno v deželi". — Obnavljanje K. K. K. v interesu "patriotizma". — Sovjeti obdolženi krivde za razredni boj v Z. D.

STAVKE v Zed. državah se množe in kaptališti rečajo. Od kod ta menaden, nepričakovani upor? Ugotovili so, da je vsemu temu kriva — Moskva. In tako se je pričela histerična, toda zelo sistematična gora proti "rdečkarstvu", ki ima v smislu sedanega kapitalističnega tolmačenja vse korenne edino v Rusiji. Delodajalci, ki imajo danes opravka s stavkarji, zatrjujejo, da ne bi bilo v njihovih podvezjih nikakih nepričakovanih, če jih ne bi gojili — komunisti! Vse stavke pripisujejo njim, istotako vse izgredite in nasilje, ne zato, ker jih v resnicu vrše, ampak da s tem in s pomočjo provokatorjev diskreditirajo delavsko gibanje, bodisi na unijiskem ali na političnem polju.

Propaganda denarnih torijev postaja tako strupena in agresivna, da utegne imeti za delavstvo najtežje posledice. Tendenca ameriškega kapitalizma je, upošaliti ves Rooseveltov "New Deal" v orodje izkoričevalcev za potlačenje delavskega otpora, za uničevanje unij, za utrditev monopolov in za ustavnovitev vlade, ki bo fašistična v jedru ter strala delavsko gibanje in ob enem kakršnokoli drugo opozicijo, ki se pojavljajo proti kapitalizmu.

Mačina, ki vlada Ameriško legijo v Californiji, je soglasno sprejela rezolucijo proti delavski tajnici Frances Perkinsovi, ker postopa tako "milostno" proti tujerodnim rdečkarjem, namesto da jih bi deportirala! To ni edini pritisk te vrste nanjo. V prošlih par tednih jih je bilo toliko, da je postala neravnosa. Profesionalnim patriotom se je opravičevala, da se ravna po zakonih, ki so zdaj z ozirom na deportacije tako olajšani in ne more pomagati, ako se tujerodci poslužujejo v svojih hujšanjih proti ameriškim institucijam gostoljubnosti te dežele in se odevajo z njo. Obljubila je, da bo pomagala izgnati vse, o katerih bodo dokazi jasni, da ne zasluzijo ameriškega zavetja.

John K. Williams, ki je bil vposljen v delavskem departmantu pod Hooverom in pomagal deportirati "nezažljene" tujerodce na debelo, pravi, da je v Zed. državah danes tisoče tujev nelegalno, ki rujejo za strmolavljenje vlade in ustave. On zahleva, da postane Rooseveltova administracija proti tej "zunanji" nevarnosti enako budna in odločna, kakor je bila Hooverova.

RAZNOTEROSTI IZ INOZEMSTVA

Hitlerjev "plebiscit".

Nad 38 milijonov volilcev v Nemčiji je dne 19. avgusta glasovalo z "ja" za Hitlerjevo izjemno odredbo, s katero se je po Hindenburgovi smrti proglašil za absolutnega vladarja Nemčije. Vladna propaganda, katoliški škofi in židovske organizacije so pod mogočnim nacijskim pritiskom apelirale na volilce, da naj glasujejo z "ja". Kljub temu jih je okrog 4,300,000 zapisalo na glasovnico "ne", 871,000 glasovnic je bilo oddanih praznih, blizu dva milijona pa se jih je vzdržalo glasovanja. Število opozicijskih glasov proti Hitlerju se je v pričeli z novembarskim "plebiscitem" lanskem letu več kot podvojilo. Vendar je klub temu Hitlerjeva "zmaga" ogromna, kajti skoraj 90 odstotkov volilcev mu je "odobrilo" njegovo politiko. Rezultat bi bil seveda drugačen, ako bi v Nemčiji ostalo le kaj vsaj "buržavzne" demokracije. Kadar so celo židje prisiljeni iti v propagando za režim, ki jim je smrtno sovražen, je jasno, da o svobodnih volitvah ne more biti govor.

Proti Hitlerju so v tem "plebiscitu" agitirali socialisti in komunisti, ki so razširili stotisočne letakove in pri tem riskirali svoja življenja. Rezultat je ugoden, kajti nad šest milijonov volilcev je na en ali drug način izrazilo svoj protest proti nacijem, cesar se Hitler ni nadejal.

Kapitalisti so Hitlerjev ne-delski plebiscit podprtli, toda s pogojem, da se mora s trebljenjem "radikalcev" iz nacistične stranke nadaljevati. Hitler je v ta pogoj privolil in se s tem še bolj udinjal za hlapko kapitalizmu v nemški fašistični "revolucioni".

(Dalje na 5. strani.)

X. REDNI ZBOR J. S. Z. BO IMEL NAJVEČJO UDELEŽBO

Na bodečem rednem zboru JSZ, ki se snide 1. septembra v Clevelandu, bo zastopanih 31 klubov JSZ, 32 društva Prosvetne matice, ena federacija SNPJ (Pa.), štiri konference JSZ in pet kulturnih društev.

Vsega skupaj je dozdaj prijavljenih 83 članov zboru, in 37 delegatov klubov in konferenc JSZ, 26 delegatov podpornih in kulturnih društev Prosvetne matice, ostali člani zboru pa so referenti iz raznih krajev in odborniki JSZ. Po številu zastopnikov bo to največji zbor v zgodovini JSZ.

Navodila članom in gostom zobra so v tej številki na 3. strani.

POVODNJI V POLJSKI

Poljsko so to poletje zadele katastrofne povodnje. Na sliki je koček poljske vasi, ki je bila poplavljena.

Z DELAVSKEGA SVETA

Ralph M. Easley, predsednik National Civic federacije, dolži komuniste odgovornim za sedanji val stavk. Njegove izjave publicira z največjim poudarkom vse kapitalistično časopisje. Namen je ugobiti unije, ki so nastale v tem in v prešnjem letu, ne pa takozvano komunistično stranko in njene letake, ki — kot se je v tej krizi jasno izpričalo, služijo kapitalizmu veliko bolj kakor pa komunizmu.

Največja nesmisljena je trditi, da so stavki delavcev v San Franciscu in drugje ob Pacificu, ali stavki v Minneapolisu, pri Kohlerju v Sheboyganu itd. zakrivili komunisti. Velika večina stavk je bilo proglašenih brez kakršnegakoli sodelovanja komunistov. Pristili so zraven s svojimi izvajalnimi letaki izločili so bile stavke že v teku, in v največ slučajih so komunisti s svojimi izvajanci in provokacijskimi stavkarji več škodovali kakor koristili. Komunistična propaganda to ve, ampak če bi resnico priznala, bi udarila po zbeh samega sebe. Zato vpije naprej o "komunistični" poplavi.

Mar ameriški delavci stavajo proti kapitalizmu, proti vladi, proti milici itd.? Ne, ampak za prav skromne zahteve v prid izboljšanja živiljskih in delovnih razmer. Časopisje, ki je svojina trustov, seveda ne piše po pravici, ampak zavaja in slepi, valedičesar je tudi milijone ameriških delavcev do kraja zbeganih, ker jim "duševno hrano" servirajo v tisku, radiu in filmu kapitalistični interesi.

V Rochesterju, N. Y., se je nedavno vrnila slavnost organizacij veteranov, ki je bila skrajno šovinistična in hujšanka na nji proti radikalizmu je bilo nič koliko. "Glavni problem te dežele danes je boj proti prevertnim elementom," je bilo geslo zborovanja. V Georgiji in drugih južnih državah obnavlja K. K. K. v obrambo "čistega ameriščine", ki ga ogrožajo "tuji" rdečkarji.

Ameriško delavstvo bo potisnjeno vsled te propagadne v tako nepristojen položaj fašističnih restrikcij, ako se ne zdrami in se organizira tako močno, da bodo kapitalistični histeriki s svojimi papirnatimi patriotskimi organizacijami proti združenim silam delavstva brez moči.

Stavka pri Kohlerju. — V nedeljo 19. avgusta je wisconsinški govor na vseh kompanijih predstavljal vso milice izpred Kohlerjeve tovarne, kjer so delavci na stavki že več tednov. Namesto vojaščevje je poverjeno varuševje nad "redom in miru" spet šerifu in njegovim deputijem. Kohlerjeva kompanija še vedno vztraja, da ne mora imeti opravka s unijo, razen s svojo, in da stavkarjev ne bo sprejela nazaj v službo klub točki 7a v Niri, ki pravi, da ne smejo delodajalcij odslovitvih, nujogar zaradi unije. Kapitalisti se omenjeni točki bolj in bolj rogojajo.

Textilna industrija. — Unija All America Textile Workers of America je na svoji konvenciji 16. avgusta v New Yorku sklenila, da se bo pognala v boj za svoje pravice s splošno stavko. Eksekutiva ima moč, da jo proglaši. V tekstilni industriji je vposlenih vsega skupaj okrog 850,000 delavcev. Eden glavnih govornikov na konvenciji je bil Norman Thomas. "Ne zanašajte se na NRA, ampak na svojo organizirano silo," je dejal Thomas delegatom, ki so reprezentirali okrog pol milijona delavcev. Konvencija se je izrekla tudi za ustanovitev delavske stranke, za brezposelnost ter starostno zavarovalnino in razne druge socialne zahteve. United Textile Workers unija je pridružena Ameriški delavski federaciji.

Minneapolis. — Vladni posredovalni odbor je odredil, da se morajo stavkujoči prevozniki s tajnimi volitvami izraziti, h kateri uniji hočejo pripadati (k svoji ali kompanijski). To odredbo je izdal odbor na urgiranje kompanij, ali unija je na ultimatum odgovorila, da je treba nekakšna sporazuma v naprej, na pr. o vprašanju, ali so kompanije pripravljene vzetiti vse stavke, ali nazaj ali ne. Nad mestom vlada še vedno milica in govornik Olson je izjavil, da bo odpoklicana šele ko pride do poravnave, kar se baje zgodi ta teden.

Stavka pleteninarjev. — V New Yorku je bila prošli teden stavka pleteninarjev (pletentih oblačil) razširjena na vse delavnice v tem mestu in bližnjem New Jerseyu. Vodi jo ILGW, pridružena A. F. of L.

Pleskarji zahtevajo več plač. — Pred tremi tedni je v New Yorku zastavalo 8,000 pleskarjev. Zahtevajo \$9 plače za 7 ur dela na dan. Kompanije so jim ponudile \$8.

Chicago. — Dne 16. avgusta se je pričela v Chicagu stavka pri Motor Coach kompaniji, ki prevaža okrog 200,000 potnikov dnevno. Šoferje, ki so prispolili v unijo, je kompanija že pred več meseci odslovlila. Pritisli so se na delavski odbor NRA, ki je generalu Hugh Johnsonu poročal, da je omenjena kompanija res kršila zakon (točko 7a v Niri); prisporočil mu je, da naj ji vzame plavega orla za kazen, toda Johnson je priporočilo prezrl in tako delavcem ni preostalo drugega kakor stavka. Družba ima močno kompanijsko unijo in policijsko zaslombu. Večina njenih busov je ostalo v prometu, ki pa ga jih ovirajo pleskarji in stavkarjem naklonjeno občinstvo.

K. K. K. proti unijam. — V Atlanti, Ga., obnavljajo K. K. K., ki gre zdaj v boj za "ameriško ustavo" in proti "komunistom", ki so krivi vseh stavk v delavskih društvih.

Penzijske postave. — Sestindvajset držav ameriške Unije ima postave, ki dolgočasno starostno pokojnino. Večinoma so te pokojnine skrajno nizke in zakoni nepopolni, toda začetek je tu.

HIBE, KISEJIMBO TREBA NA X. ZBORU JSZ OGNITI

Najvažnejša vprašanja, ki pridejo pred delegacijo. — Nevarnost stagnacije moramo odvrniti

Frank Zaitz

PRIČI v zgodovini JSZ bo na njenem prihodnjem zboru obravnavano vprašanje, ali je našemu delavstvu še potrebna. Frank Cesen iz Detroita bo referent.

V svojih prejšnjih člankih in dopisih, ki jih je objavljalo o tem problemu, je razvijal nazor, da so narodnostne federacije socialistične stranke, vključivši JSZ, preživele svojo dobo in zdaj le še hirajo. Zato ni več vzroka, da jih bi vzdrževali pri življenju, ker so svoje naloge v danih razmerah dovršile.

O tem je mogoče veliko debatirati. Samo to vprašanje lahko vzame zbor en dan, toda delegacija bo nedvomno potrebila zmanj le toliko časa, kolikor bo potrebno, da pride do enega ali drugega sklepa.

S. Cesen lahko svoj referat razvije z opisom postanka in dela vseh važnejših narodnostnih federacij socialistične stranke. Studija bi bila nedvomno zelo zanimiva. Ali pa se lahko omeji na temeljno vprašanje: "Ali je JSZ našemu delavstvu še potrebna?" Ako je potrebna, tedaj so tu še vsi pogoji za njen obstoj in uspešno delo. Ako so okolščine njeni bodočnosti toliko neugodne, da je na mestu njen razpust, bo izginila. V svrhu stvarne razprave je torej priporočljivo, da se omeji na alternativo:

Ali smo za ohranitev JSZ in razširjenje njenega delavstva? Ali je trud, ki ga vlagamo v naše gibanje v področju JSZ zmanj?

Zato, da pride to vprašanje na zbor, je znamenje novih razmer, v katerih se giblje naše priseljeništvo. Potrebno je, da se člani zboru v ta problem poglobe in pridejo v Cleveland pripravljeni preudarno presojati.

Prvič v zgodovini naše Zveze bomo čuli tudi referate z ozirom na delovanje naših članov in somišljenikov v podprtih društvih. Ali je bilo to delovanje dozdaj koristno? Ali le dozdrojno koristno?

Navedeno to vprašanje morda ni važno. Toda kdor je opazoval konfuznost socialistov na prošli konvenciji SNPJ, njihovo neodrejenost na konvencijah drugih jugoslovenskih podpornih organizacij, in pomanjkanje disciplinirane akcije vsepošvoda, z vso gotovino priznavajo, da je treba temu storiti konec. Socialistično gibanje je socialistično edino, ako ni konfuzno, ako ga ne nadvladujejo ambicije posameznikov, in če deluje ne za koristi nekaterih, ampak za celoto. Dalje je treba razumeti, da mora delovati socialist socialistično vsepošvoda, ne samo v svojem klubu, ali le glasovati socialistično.

Na tem polju potrebuje naše gibanje temeljite reforme. Ako ima pokret za to ali ono ustanovo moralno odgovornost, jo mora tudi v bistvu imeti, ali pa priznati, da je taka odgovornost le na papirju. V tem slučaju je njegova dolžnost primati to dejstvo, da ne bo nosil posledic za hibe, katerih s svojimi silami ne more odpraviti.

Eden najvažnejših problemov, ki bodo v razpravi na tem zboru, je prosvetno delo. Le nekaj kulturnih društev bo zastopanih s svojimi delegatimi. Večina je takih, ki se sicer proglašajo za delavska, toda njih kulturno delovanje nima nikakega sorodstva s proletarsko kulturo. Njihove priedobe — bile koncertne ali dramske — se od malomeščanskih in ničemur ne razlikujejo, razen morda, v govori: na enih izpregovori nekaj stavkov socialistični agitator, zelo oprezno seveda, da se ne bi komu zameril, in na drugih pa nastopajo politiki kapitalističnih strank.

Dalje je pred nami velevarno vprašanje agitacije med mladino.

Mladina je v povojni dobi predmet vseslovenske invazije. Cerkev si jo osvaja, fašizem si lasti monopol nad njo, in tudi v tej deželi stori kapitalizem vse, da si jo ohrani pod svojim vplivom. Delavsko gibanje, ki se ne zaveda važnosti pridobljanja in organiziranja mladine za svoj program, nima bodočnosti.

V krogih svobodomiselnih slovenskih delavcev se je veliko grešilo tudi v agitaciji med ženstvom. Nikoli niso ženstvu priznali tiste važnosti, ki jo ima, zato ženstvo v naših svobodomiselnih podpornih organizacijah nima vlogo, ki mu pripada. Tudi v JSZ se je storilo veliko premalo v tem oziru.

Poleg vprašanja našega tiska so to najvažnejši problemi, ki bodo obravnavani na prihodnjem zboru JSZ. Bodočnost našega gibanja je odvisna od njih.

NARAŠČANJE PREBIVALSTVA V KORIST — MILITARIZMA!

Vse evropske države se trudijo čimhitrejše večati svoje prebivalstvo, zato da bo čimveč človeškega materialja za armade. Prebivalstvo Poljske je lani naraslo za 402,465 oseb, dasi je dejela za svoje gospodarske vire že zdaj preobljudena. V Hitlerjevi Nemčiji strahoma kažejo na ta prirasteck barbarski Poljakov in kličejo Nemkam, naj se pozurijo z rojstvom, da ne bo nekega dne zajeta Nemčije "slovenska poplava".

PROLETAREC

List za interes delavskega ljudstva.

Izhaja vsako sredo.

Indija Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba.
Chicago, Ill.Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zvezde.
NAROCNINA v Zedinjenih državah se, celo leto \$3.00;
za pol leta \$1.75; za četr leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljki popoldne za pribrežitev
v številki tekočega tedenja.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workers Publishing Co., Inc.
Established 1906.Editor.....Frank Zaitz
Business Manager...Charles PogorelecSUBSCRIPTION RATES:
United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75;
Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year
\$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 W. 28th St., CHICAGO, ILL.
Telephone Rockwell 2864.

Odvetniška zbornica za amerikanizem

Ameriška odvetniška zbornica se je vezala braniti amerikanizem, katemu pre i rdečarska nevarnost. Razpolatala je odvetnikom in mnogim drugim očiščenim Amerikancem polo z vprašanji, kaj mislijo o delovanju prevratnih skupin, in v koliko so že prodrl s svojim izpodkopavanjem temelja ameriškim tradicijam. Odgovori so bili baje presenetljivi in zato je sklenila nemudoma začeti z veliko patriotično akcijo.

Ako bi si vodstvo odvetniške zbornice hotelo pogledati poštene v obraz, bi moraloznati, da so največji rušilci vere v "stari amerikanizem" — odvetniki! Saj ne mino skoro dan, da se ne bi odkrile nove sleparije in goljufije, ki jih počenjajo ti poznavaleci in borilci postave!

V lokalnih odvetniških zbornicah ne mine seja, da ne bi ta ali oni pravnik apeliral na svoje tovariše in jih klical v boj za očiščenje advokatskega poklica, v katerem se bohotičeždalje več takih "lawyerjev", ki so sleparji. Pravniški poklic jim je samo sredstvo pri izvrševanju in varovanju njihovih sleparij.

Praktična "politika"

V počastitev in priznanje zaslug kongresniku A. J. Sabathu so čakaški demokrati predili v češki naselbini na zapadni strani velik piknik. Izdal so 15,000 vstopnic in jih poslali mestnim in okrajnim delavcem, trgovcem v 5. kongresnem okraju in drugim, ki so v enem ali drugem oziru odvisni od naklonjenosti vladajočih politikov demokratske stranke. Vstopnice, ki so jih razposlali manjšim demokratskim političarjem za razpečevanje med delavci, so bile po 50c. One, ki naj jih bi pokupili mestni in okrajni delavci v 5. kongresnem okraju, so bile po \$1, ostale, ki so jih naslovali trgovcem in boljše plačanju nameščencem v političnih uradih, pa po \$5. Če bi bili prodali vseh 15,000 vstopnic, bi znašali dohodki samo na vstopnini \$32,500. Tako bi bil kongresnik Sabath delen lepega "presenečenja" v obliku darila v gotovini, ki bi znašalo več tisoč dolarjev.

Toda nekateri so se pritisnu upri, stvar je prišla v časopise, in tako vstopnic ni bilo prodanih 15,000, a klub temu vendarle dovolj, da so dohodki znašali še vseeno precej tisočakov, kajti kongresnik Sabath je v Chicago član vladajoče demokratske mašine, ki ljudi zna naviti, kadar ji je na tem, da jih nažene skupaj in iztisne iz njih dolarjev.

Sličnih "počastitvenih" prireditve je bilo pred leti v Chicagu toliko, da je iz njih nastal javen škandal. Politik, ko je bil enkrat v uradu, ni bil zadovoljen samo s plačo in graftom, ampak so mu morali mestni, državni in okrajni nameščenci priprijeti še banke, na katere je bila vstopnina od \$3 do \$5. Mnogim je bilo namignjeno, da naj plačajo le vstopnino, medtem ko jim na banket ni treba iti, ker je namenjen le "izbrani družbi". Imena vseh, ki vstopnice kupijo, pa bodo itak oddana slavljenca.

To niso edini načini, s kakršnimi politiki demokratske in republikanske stranke guličijo svoje pristaše. Mnogi delavci misijo, da so socialisti edini, ki "kolektajo". Kadar pride naokrog z nabiralno polo socialistični agitator, ne pobira prispevke v dar kakemu posamezniku, ampak za pokritje agitacijskih stroškov. Kapitalistični politiki pa pozajmo le svoje koristi. Kadar kolektajo, vrše to ponavadi za svoj žep.

Protirdečarska gonja

Kapitalistično časopisje in kapitalistične organizacije misijo s svojo proti-rdečarsko gonjo zelo resno. Vsakdo, ki je proti kapitalizmu, in vsakdo, ki sodeluje v stavkah, jim je komunistični prevratnež, nevaren družini, redu, miru in "svobodi". Njihova gonja ne bo brez težkih posledic za zavedne delavce, kajti mnogi kapitalistični prenapeteži propagirajo nasilja, s katerimi so se delavci marsikje že seznanili.

Združeni sovražnik je delavcem svarilo, da bodo še bolj potlačeni, ako se ne organizirajo v svojo obrambo.

ZNAČILNI MANEVRI PROSTOVOLJCEV PRI NEW YORKU

dobil račune o kraljevaških dnevi "ujedinjenja".

Nejasni poročevalci.

List sosedove zadruge poča pod podpisom Johna Potokarja, da je na jugoslovenskem dnu svetovne razstave igrala slovenska godba. Čemu so zamolčali, da je to godba fare sv. Štefana.

John Potokar v isti številki piše, da mu je nekdo med programom povedal, da je videl med udeleženci tudi urednika Prosvete, toda kljub krasnemu programu ni v Prosveto ničesar poročal o tem velevažnem dnevu. John naj bi že povedal, kdo je bil tisti nekdo, in kako se piše tisti urednik Prosvete? Zavijati ni pošteno in ne dela časti piscu. — X.

Iz države New York

V Proletarju se že precej časa nisem oglašil. Dobrega nikač poročati, o slabem pa pidej dovolj drugi.

Dne 12. t. m. sv. se s soprogo udeležila socialističnega piknika v Buffalu, N. Y. Program je bil obširen: tekme, plese, tombola, govoritv itd. Poleg drugih so bile na pikniku stojnice za literaturo, obložene z našimi brošurami, knjigami, pamfleti in listi. Prvi govornik je bil mladinski agitator Fleishman. Apeliral je na mladino za pridruženje v YPSL. Zdi se mi, da je govornik uspel, kajti okrog 50 fanatov in deklet je nosilo rdeče trakove z napisi YPSL. Za njim je nastopil s. Weiss, ki je v Buffalu socialistični kandidat za sodnika. Med drugim je bičal policijsko oblast, katera dolži rdečkarje krvide požara v avtnem skladisču, v katerem je bilo 500 novih avtomobilov.

Za temi je nastopil August Claessens iz New Yorka, ki je eden najboljših socialističnih oratorjev v tej deželi, a ne najboljši. O njemu sem veliko čital, prebral nekaj njegovih brošur, in zdaj sem imel priliko, da ga slišim. Z umetniško spretnostjo ti nariše grozote in krvice, ki jih uganja kapitalizem, da se ti dvigajo pesti v napetosti, toda v pomirjenje preide na žgoč humor in vsa avdijenca se koplje v smehu.

Za njim je nastopil lokalni govornik in apeliral na delavce, da se naj pridružijo socialistični stranki.

Naj še omenim, da je s. Claessens poudarjal, kako nezanesljivi so tudi tisti meščanski časopisi, ki se pristejavajo k liberalnim. Udrilah je po Hearstovem tisku in razgaljal polovčarstvo dnevnikov, ki jih izdaja Scripps-Howardova firma.

Konstatiral je, da v stavkah protektirajo skebe in pomagajo kompanijam, ob enem pa vrše splošno protidravsko propagando.

Mislim, da je bilo 9. avgusta, ko sta bila v Buffalu aretirana dva komunista, ker sta govorila, oziroma hotela govoriti na prostem. Tedaj pa se je razjezik urednik dnevnika Buffalo Times in kritiziral policijo radi tega postopanja, češ, ustava garantira svobodo govora in tiska in policija vseledi tega nima pravice, da jo odreka bodisi katerikoli struji.

Vpadli na civilno svobodščino, kajkor so se dogodili v San Franciscu, so po mnenju omenjenega lista v Buffalu ne smejno ponoviti. Socialistična kritika Augusta Claessensa je torej le zaledila.

Kar se tiče Gowande, bom poročal prihodnjih.

John Matekovich.

Piknik kluba JSZ v Springfieldu

Springfield, Ill. — Klub št. 47 JSZ priredi piknik v nedeljo 26. avgusta na Logarjevi farmi.

Naš občinstvo tu in okolici vabimo, da se udeleži tega izleta. Kdor izmed tukajšnjih rojakov nima svoje kare, naj se javi enemu ali drugemu klubovemu članu, pa mu bo vožnja brezplačno preskrbilena.

Zabave bo obilo in postrežba dobra, kar vam zagotavlja klubov odbor.

KOMENTARJI

"Enota fronte" v Franciji.

Francija je edina dežela, kjer sta se socialistična in komunistična stranka sporazumeši za enolno delo na podlagi gesla "Boj fašizmu in vojni! — Za obrambo demokratskih svobod!"

Pot sporazumu so uglijili komunisti, ki so obljibili, da se bodo v bedeče vzdržali napadanja na socialiste, in da ne bodo več sejali razdorov v delavskem gibanju.

Do prihoda Hitlerja v vlado Nemčije je bila komunistična stranka v Nemčiji poleg vladne stranke v Rusiji največja komunistična stranka na svetu. Imela je okrog 700 milijonov pristašev. Danes je komunistična stranka v Franciji poleg ruske edine, ki reprezentira masno gibanje, posebno v Parizu. V poslednjem desetletju je zelo napredovala, kar pričajo sledeče številke:

Danes ima socialistična stranka v Franciji okrog 130,000 članov in komunistična približno 40,000.

L. 1921 je imela socialistična stranka Francije 25,000 članov in komunistična 125,000. Komunistična stranka Francije je zdaj močnejša kot socialistična edino v Parizu.

Internacionala v Moskvi je z ozirom na svojo stranko v Franciji spremeniла takto predvsem v korist sovjetske vnanje politike. Sovjetska vlada si vsled opasnosti, ki ji preti od Hitlerjeve Nemčije in japonskega imperializma išče zaslombe v zapadni Evropi. Zato tega se pogaja s Francijo — in ne brez uspeha. Toda če bi prišla Francija striktno pod vladno reakcijo desničarskih strank, ali če se vlade polaste fašisti, ne bo imela Sovjetska Unija v Evropi nobene velike dežele več, kjer bi mogla upati na kako zaslombi. Boj med komunisti in socialisti je voda na mlin fašizma. Vrhutega bratomorni boj demoralizira delavsko vrste.

Vsi iskreni pristaši proletarske solidarnosti se nadajajo, da bo sporazum komunistov in socialistov v Franciji uglasil pota splošnemu sporazumu. Žal, da ga danes še ni na vidiku. Komunisti v Angliji, na Nizozemskem, Čehoslovaškem, v Zed. državah itd., sicer izdajajo svoje običajne pozive v "enotno fronto", a ob enem je v njih polno psov, obdolžitev in strupenega sovraštva, s katerim nekote sami izražajo neiskrenost svojih apelov. Edini namen, ki ga imajo s takimi apeli, je, razbiti, ali onemogočiti socialistične stranke. Zato je delavsko gibanje v Angliji, na Nizozemskem, na Češkem itd., take "apele" odbilo in jih proglašilo za provokacijo. Komunistične stranke v evropskih deželah, izven Rusije in Francije, se neznačajo. Tvorijo jih večinoma zdražbarji in zato so nesposobne za konstruktivno delo. Svoj boj usmerjajo ne toliko proti kapitalizmu kakor proti socialistom in unijam, ker niso pod njihovo kontrolo.

Za zbljanje z Bolgarijo.

Listi so nedavno poročali, da bo kralj Aleksander obiskal bolgarskega kralja Borisa v Sofiji in mu s tem vrnil obisk. Boris je bil namreč pred pol letom na uradnem obisku v Belgradu, kjer so mu priredili sprejem z vsem mogočim pompon. V tekmovanju z Italijo za vpliv na Balkan se jugoslovanska vlada trudi pridobiti Bolgarijo za sporazum, kar ni lahka naloga, ker ni ne ena ne druga vladna iskrena v svojih namenih. Pametni častni sporazum med Bolgarijo in Jugoslavijo bi bil velik pripomoček k mirnim odnosom v tem delu Evrope in bi vplival ugodno na potlačevanje imperialističnih ambicij Italije.

Sporazum in prijateljstvo med jugoslovanskim in bolgarskim ljudstvom bi bil v korist obojim. Dogovor, ki bi končal dosedano napetost med obema deželama, pa bo efektiven le, ako bo imel zaslombi v ljudstvu. Dokler bosta o njemu razpravljala in meštarila le kralja ter njuni ministri, ne bo dosti zaledel.

Linčanja se nadaljujejo.

Reakcionarni jug, nad katerim vlada že leta in leta demokratska stranka, se letos ponosa z naraščajočim številom linčanj. Zrtve so črnci, kot običajno. Dne 13. avgusta sta bila blizu Ashlanda, Miss., ugrabilna oblastim dva črnci, vsaki na drugem kraju, katera so linčarji privedli skupaj in ju obesili na isto drevo za zločin, katerega sta bila izkrena pred — enim letom! Osmljena sta bila umora, ki pa jima še ni bil dokazan.

Oblasti v Mississippiju, in šerif okraja, v katerem sta bila črna linčana, obljubuje "strog preiskavo". In pri tej obljubi ostane, kot običajno.

Draga slika.

Andrew Mellon, eden najbogatejših Američanov, izkorisčevalce tisoč delavcev, je kupil od uprave sovjetskega muzeja v Leningradu Raphaelova sliko "Alba Madona", ki ima svetovni slos. Plačal je poldrig milijon dolarjev.

Delavcem v svojih tovarnah pa odreka par centov povisila mezd na dan, dasi jih ne plača niti toliko, da bi si mogli kupiti slik, kakršne so po \$5. Kajti kar prejemajo zdaj, niti za preživljjanje ne zadostuje. V svojem odporu proti tolkišnemu izkorisčanju so začastili, toda Mellon pravi, da se ne bo oziroma na njihove zahteve.

E. ZOLA:

RIM

Poslovenil ETBIN KRISTAN

(Nadaljevanje.)

Počasi, resnega obraza, lice v globoki senki, je kardinal odnesel smokvo papig, in jo dal ptič brez obotavljanja ali obžalovanja. Bila je jasna živalica, edina, ki jo je imel strastno rad. Iztegnila je gibčno telesce, da se je svilnato, zeleno perje na solnec rožnato zaleskalo in lepo prijela smokvo z nogo ter jo razparala z udarcem kljuna. Ali ko jo je prebrskala, je le malo pojedla in spustila še polno lupino na tla. Kardinal je gledal in čakal, še vedno resen in negibčen. Čakal je cele tri minute. Trenotek se je umiril in božal po glavi papig, ki se je dala s slastjo gladiti in je obračala malo, rdeče, karor rubin žareče oko k svojemu gospodu. Naenkrat je omahnila kakor kos svincia in padla, ne da bi le peruti zgenila. Tata je bila mrtva, uničena.

V grozi ob tem, kar je zdaj naposled veden, je našel Bocanera le eno kretnjo; dvignil je obe roki s silnim zamahom proti nebnu. Veliki Bog, kakšen zločin, kakšna strašna zmešjava, kakšna grozna igra usode! V svoji bolesti ni zakričal; senca na njegovem obrazu se je zgostila in črte so postale šestre.

Ali vendar se je zaslišal krič — glasen krič Benedeta, ki je kakor Pierre in don Vigilio opazovala kardinalovo početje z začudenjem, ki se je pozneje izpremenilo v grozo.

"Strup! Strup! Oh, Pario, srce moje, duša moja!"

Ali kardinal je krepko prijel svojo nečakinjo za roko in postrani pogledal na duhovnika, ki sta bila navzoča pri tem prizoru, na tajnika in na onega tujca.

"Molči, molči!"

Ogorčena, razjarjena od besnega srda in sovraštva, se mu je iztrgala.

"Zakaj bi molčala? To hudobijo je izvršil Prada; naznanila ga bom, še on naj umre!"

...Pravim Vam, Prada je... saj vem, zakaj gospod Fremont se je včeraj v njegovem vozu peljal z župnikom Santobonom in s to košaro smokev iz Frascatija... Da, da, priče imam, Prada je, Prada je!"

"Ne, ne, blaznina, molči!"

Zopet je prijel mlado ženo za roke in jo je skušal prepričati vso svojo vzvišeno avtoriteto. On, ki je poznal upliv kardinala Sanguinettija na prepantega Santobona, si je že razložil vso stvar; neposredne sokrivde ni bilo, pač pa tajen pritisk; žival se je razdražila in tisto uro, ko je bilo pričakovati, da se izprazni papeževa stolica, so jo spustili proti nadležnemu tekmcu. Nenadoma, klubj temu, da so ostale vrzeli in nejasne točke, se mu je zasvetilo, da je tako, ne da bi bil moral razumeti vse. Bilo je tako, ker je čutil, da mora biti tako.

"Ne, ne, ali slišiš? Ta mož nima vzroka, da bi mi želel kaj slabega, in le meni je bilo namenjeno, zame je bilo prinešeno to sadje. Poslušaj, pomisli vendar! Le nepričkovana slabost je mogla preprečiti, da se jih nisem dobro najdel, ker vedo, da imam smokve jako rad; in medtem, ko jih je moj ubogi Dario sam pokušal, sem se šalil in mu dejal, naj mi prihrani najlepše za jutri... Meni je bilo namenjeno, njega je pa zadelo! O Bog! Vsled najokrutnejšega slučaja, vsled nezaslišane gluposti usode!... O Bog, o Bog, torej si nas zapustil!"

Solze so mu zalile oči. Ona, trepetajoča, pa še ni bila videti prepričana.

"Ali stric, Vi vendar nimate sovražnika; zakaj naj bi Vam Santobono tako stregel po življenu?"

Trenotek je ostal nem, ker ni našel zadostnega odgovora. Namens, da molči, se je že dvigal v njem v vzvišeni veličini. Potem mu je prišlo nekaj na misel in vdal se je laži.

"Santobono je bil vedno nekoliko zmedenne glave, in vem, da me sovraži, odkar sem mu odklonil prošnjo, da bi mu bil brata, našega bivšega vrtnarja rešil iz ječe z dobrim izpričevalom, katerega gotovo ni zasluzil... Tako smrtno sovraštvo je pogostoma brez resnejšega vzroka. Mislil je pač, da se mi mora maščevati."

Zdaj je Benedeta, strta, nesposobna, da bi se še prepričala, iz izrazom obupne vdanosti omahnila na stol.

"O Bog, o Bog! Ničesar več ne vem... In potem — saj je vseeno, zdaj, ko je z mojim

Darijem tako. Zdaj gre le za to: Njega je treba rešiti, hočem, da ga rešijo. O, kako dolgo to traja, kar delajo tam v sobi! Zakaj ne pride Viktorina po nas?"

Zopet je nastal mučen molk. Kardinal je brez besed vzel košaro s smokvami, jo odnesel v omaro, katero je dvakrat zaklenil, in vtaknil ključ v žep. Namenil se je bil pač, da jih spravi s sveta, čim se znoči, na ta način, da odide sam do Tibere in jih vrže noter. Ali ko se je vračal od omare, je opazil oba mala duhovnika, ki sta mu bila nehote sledila s pogledi.

"Gospoda", je dejal z enostavnim velikim izrazom, "ni mi treba, da bi Vaju prosil za molčečnost. Pohujanje moramo odvračati od cerkve, ki ni kriva, ker ne more biti kriva. Izročiti našega človeka, tudi če je hudočel, meščanskim sodiščem, bi bilo lahko toliko, kolikor zadeti vso cerkev, ker bi se hudočne strasti polastile zadeve in obremenile cerkev z odgovornostjo za zločin. Dovolj je, da izročimo morilca božjim rokam, ki ga bodo znale bolj gotovo kaznovati. Oh, kar se mene tiče, bodisi da je zadeta moja oseba, moja obitelj, moja najnežnejša čuvstva — v imenu Kristusovem, ki je umrl na križu, izjavljjam, da ne ečum ne srdca ne potrebe maščevanja, da brišem morilčeve ime iz spomenega spomina in pogrezam njegovo gnušno dejanje v večni molk groba!"

Njegova visoka postava je bila videti, kadar da je še zrasla, ko je z iztegnjeno roko izrekal to prisego, prepričajoč svoje sovražnike edino božji pravičnosti; zakaj govoril ni le o Santobonu, temveč tudi o kardinalu Sanguinettiju, čigar zlosrečni vpliv je ugahnal. Ob misli na temni boj za tiaro, na vse zlo in na vso pohlepnoto, ki se je gibala na dnu temen, ga je v junashtvu negovega ponosa pretresla neskončna žalost, tragična bolest.

Ko sta se Pierre in don Vigilio priklonila, obljubujoča, da bosta molčala, ga je pa vendar pograbilo nekaj nepremagljivega in kljub vsej sili, da bi zadužil ginjenost v svojih prsih, je nehote zaihral.

"O, ubogo moje dete, ubogo moje dete!" je jecljal. "Oh, edini sin našega plemena, edina ljubezen in edino upanje mojega srca! Oh umreti, takoj umreti!"

Ali Benedeta je zopet planila po konci.

"Umreti? Kdo pa? Dario?... Tega ne pripustim. Negovali ga bomo, vrnili se bomo k njemu, vzeli ga v naročje in ga rešili. Pridite, stric, pridite hitro... Jaz ne pustim, da bi umrl, jaz ne pustim, jaz ne pustim!"

Sla je do vrat in nič ji ne bi moglo zabraniti povratka v sobo; tedaj pa se je prikazala Viktorina zmedenega obraza. Kljub svoji vredni pokojnosti je izgubila ves pogum.

"Doktor prosi milostivo in Vašo eminentno, da prideta takoj ali takoj!"

Pierre ki je bil od vseh teh reči popolnoma potr jima ni sledil, temveč je postal z don Vigilijem v osojni sobi. Kaj, strup, strup, lito skrit, kakor v dobi Borgije, od potuhnjenega izdajalca, katerega se ne upajo niti ovaditi čodišču, ponuden v tem sadju! Spomnil se je na svoj razgovor na povratku iz Frascatija, in kako skeptičen je bil on, Parizan, napram onim legendarnim kemikalijam, ki jih je pripuščal samo v petem dejaju kakšne romantične drame. In vendar so bile resnične, te gnušne poviesti o zastupljenih cvetlicah in nožih, o nadležnih prelatih in celo o papežih, ki so se spravljali s svetimi, ko se jim je prinašala šokočada za zajtrk; zdaj ni več mogel dvomiti: Ta strastna, tragična Santobono je zastrupljavec. V tej grozni razsvetljavi je videl ves včerajšnji dan pred seboj; spomnil se je na besede častihlepnosti in grožnje, ki jih je bil slišal v stanovanju kardinala Sanguinettija, na to, kako je hotel, hoteč ravnat s pred verjetno smrtno vladajočega papeža, na sugestijo zločina v imenu rešitve cerkve, na župnika, ki ga je srečal na cesti, pa na to košaro, ki jo je duhovnik tako pobožno držal na kolenih in ki se je tako dolgo vozila po mraku žalobne Kampanje — na to košaro, ki ga je zdaj zasedovalo kakor mora in je zdaj moral venomer mislit na njeno obliko, barvo in na njen duh. Strup, strup! Torej je vendar resnično! Kaj takega se še vedno pretaka v temi črni družbi, sredi vsega besnega poženjenja po osvojevanju in po vladni!

(Dalje prihodnjic.)

Kaj se je zgodilo s tistimi filozofi, ki so pravili, da v tej deželi ne bo prevrata v socializem, ker se ljudem predobro godi?

Revolucija, ki bi mogla strmoglavit ignaranci v delavskih vrstah, bi bila najvažnejša in najpotrebnejša.

TRI ŽENSKE UMORJENE NA ELEKTRIČNEM STOLU

New York je bila prva država, ki je leta 1890 uvedla električni stol za ubijanje obojicencev. Poleg moških so bile v newyorkškem Sing Singu, kjer so državni zapori, usmrčene tudi tri ženske. Dne 8. avgusta je bilo pokončano življenje na električnem stolu Ann Antonec (desna na tej sliki). O nji je bilo poročano že v prejšnjem Proletarju. Smrtni je bila oteta dvakrat, ravno predno bi jo imeli odvesti na smrtonosni stol, in obakrat so ji obrili glavo. Ali zagovorniku se je posredovalo zadnjo minuto odgoditev smrte kazni? Ko so ji obrili glavo tretjič in je smrtni stol kaže na vrata, zagovorniku ni več uspelo, da jo bi odgnal, kajti govor je odklonil storiti še kak korak v prid obojencu. Na sliki na levu je Ruth Snyder, in v sredini ženski duhovnik in matrona Martha Place. To so edine ženske, katerim je bilo vzeto življenje na električnem stolu. Vse tri so bile obojene v smrt, ker so umorili, ali pa pomagale umoriti svoje može. Vse tri so zapuščene.

čelo izposlovali zadnjo minuto odgoditev smrte kazni? Ko so ji obrili glavo tretjič in je smrtni stol kaže na vrata, zagovorniku ni več uspelo, da jo bi odgnal, kajti govor je odklonil storiti še kak korak v prid obojencu. Na sliki na levu je Ruth Snyder, in v sredini ženski duhovnik in matrona Martha Place. To so edine ženske, katerim je bilo vzeto življenje na električnem stolu. Vse tri so bile obojene v smrt, ker so umorili, ali pa pomagale umoriti svoje može. Vse tri so zapuščene.

X. redni zbor JSZ se prične v soboto 1. septembra ob 9.30 zjutraj v Slovenskem delavskem domu, 15335 Waterloo Rd., med E. 152. in 156. ulico, Cleveland, O.

Iz Chicaga ali iz Buffala je najboljša avtovna cesta v Cleveland št. 20.

Slovenski delavski dom je tri četrtnine milje južno od jezera Erie. Je v bližini Euclid Beach amusev parka, kateri je splošno znan med potujočo publiko vse dežele.

Tudi aki si ne boste zapomnili teh navodil, ni treba drugač, kakor da vprašate na Public Square ali kjerko v Clevelandu, kako dosegneti v dvorano Slovence Worker's Home, 15335 Waterloo Rd., in povedali vam bodo.

Kar se tiče vožnjih cen in vožnje dajejo pojasnila Donald J. Lotrich, 1937 So. Trumbull Ave., Chicago, Ill.

Iz Chicaga v Cleveland in obratno stane vožnja po proggi New York Central \$12.30. To je znižana cena, ki je veljavna na vseh njenih vlakih, razen enega, kateri odhaja iz Chicaga s postajo La Salle v petek 31. avgusta in za povratki se ti tiketi veljavni do polnoči v torek 4. septembra.

Vlaki New York Central vozijo iz Chicaga v Cleveland (centralni standard čas) ob 10.45 dop., ob 9.00 in ob 11.40 zvečer.

Glavna naša skupina odpotuje iz Chicaga z vlakom ob 11.40 zvečer, kar je 12.40 A. M. črščki day light saving time.

Vlaki iste železnice odhajajo iz Cleveland ob slednjih urah (navajamo le večerne vlake): 10:00 zvečer (v Chicago dospe ob 5:45 zjutraj); 12:20 po polnoči (v Chicago dospe ob 7:15 zjutraj); 1:15 zjutraj (v Chicago dospe ob 7:55 zjutraj).

Vsakdo, ki pride po železnici, lahko ostane v Clevelandu s temi tiketi do 4. sept., in odpotuje z zadnjim vlakom pred polnočjo, tako da bo imel po zboru še cel dan časa za obiske. Kdor pa se pripelje z busom, plača nekaj več vožnje, toda tiket je za povratek veljavен šest mesecev.

Clani in gosti zebra, ki pridejo iz Pennsylvanije, ki pridejo z vlakom, priporočamo, da se poslužijo Lake Erie proge iz Pittsburgha v Cleveland. Izstopijo naj na postaji E. 93rd St. in potem vzamejo poulično karo E. 105th-Dupont Ave. severno do St. Clair Ave., kjer se naj presedejo na St. Clair-Collinwood-Euclid Beach karo.

Tisti iz Pa., ki pridejo s Pennsylvanijo, ki pridejo z vlakom, priporočamo, da se poslužijo Lake Erie proge iz Pittsburgha v Cleveland. Izstopijo naj na postaji E. 93rd St. in potem vzamejo karo E. 105th-Dupont Ave. severno do St. Clair Ave., kjer se naj presedejo na St. Clair-Collinwood-Euclid Beach karo.

Tisti iz Pa., ki pridejo s Pennsylvanijo, ki pridejo z vlakom, priporočamo, da se poslužijo Lake Erie proge iz Pittsburgha v Cleveland. Izstopijo naj na postaji E. 93rd St. in potem vzamejo karo E. 105th-Dupont Ave. severno do St. Clair Ave., kjer se naj presedejo na St. Clair-Collinwood-Euclid Beach karo.

Potniki iz Pa. naj izstopijo na E. 105th and Euclid Ave. Tu naj vzamejo 105-Dupont Ave. karo severno do St. Clair Ave. in tu naj presedejo na že omenjeno St. Clair karo.

Clani in gosti zebra, ki pridejo iz krajev zapadno od Chicaga, naj kupijo povratne (round trip) tikete le do Chicago, ker se dobre na račun svetovne razstave v tem mestu zelo poceni. Iz Chicaga v Cleveland pa naj se ravnajo po teh navodilih.

Pravila JSZ določajo, da plača JSZ vožnjo delegatom klubov, konferenc JSZ, članom in članicam odborov ter referantom. Vsaka konferenca je v tem smislu upravičena pošlati enega delegata, in vsak klub do prvih 50 članov enega delegata in nato na vsakih nadaljnjih 50 članov enega delegata več.

Delegatom podpornih in kulturnih društev Prosvetne matiche plačajo potne stroške organizacije, ki jih pošljajo.

Delegatom podpornih in kulturnih društev Prosvetne matiche plačajo potne stroške organizacije, ki jih pošljajo.

Delegatom podpornih in kulturnih društev Prosvetne matiche plačajo potne stroške organizacije, ki jih pošljajo.

Delegatom podpornih in kulturnih društev Prosvetne matiche plačajo potne stroške organizacije, ki jih pošljajo.

Delegatom podpornih in kulturnih društev Prosvetne matiche plačajo potne stroške organizacije, ki jih pošljajo.

Delegatom podpornih in kulturnih društev Prosvetne matiche plačajo potne stroške organizacije, ki jih pošljajo.

Delegatom podpornih in kulturnih društev Prosvetne matiche plačajo potne stroške organizacije, ki jih pošljajo.

Delegatom podpornih in kulturnih društev Prosvetne matiche plačajo potne stroške organizacije, ki jih pošljajo.

približno vse tako kakor pred ustanovitvijo P. M.

Ce bi kdo misil, da tu pretilavam, navajam za pričo resolucijo, ki jo je sprejel lokal P. M. dne 11. avgusta v Kincaidu, Ill. V nji premogarji P. M. konstatirajo, da so leta 1932 glasovali za demokratično SOGLASNO (almost unanimously), in zdaj pa, ko so vse politične oblike demokratov prelomljene, groze,

"KOHLER OF KOHLER"

"To je proklet delo in strupa toliko kakor v trenčih," je dejal Anton Zagor, ki ima že nekaj let pekarje v Waukeganu, oziroma v North Chicagu. Ampak ni misil na svojo pekarje, pač pa na Kohlerjevo tovarno pri Sheboyganu, Wis., kjer je bil tedaj zaposten. Med vojno je bil v trenčih na goriški fronti.

Pri Kohlerju izdelujejo kopalne banje, pominkake ("sinke"), lijake, odvode, umivalno in drugo glazurano (enameleno) opremo, ki se jo rabi v kuhinjah, toaletnih sobah, straniščih, hotelih, brivnicah itd.

Kohlerjeva tovarna v Kohlerju je veliko podvzetje, ki se razteza preko več kvadratnih blokov. V bližini je vas Kohler, industrialno selišče Kohlerjevih delavcev, ki žive v vilah, obdane s tratami, drevjem, vrtovi in parki. Ta vas, v kateri prebiva več del Kohlerjevih delavcev, je že precej leteno najbolj opavanih delavskih selišč v tej deželi. Kapitalistično časopisje ga označuje "Ideal Village of Kohler"; ali pa "Model Town of Kohler".

Ako gleda človek na tovarno od zunaj, se mu tudi ta zdi idealna — od zunaj. Vse nekaj drugega je od znotraj, posebno pri vlijivanju posod. Za najbolj nezdravo pa slovi delo pri glazurjanju (enameliranju) banj itd.

Veliko Slovencev je že puštilo svoje moči in zdravje v tej tovarni, ki zaposluje od par tisoč pa do 6,000 ljudi. Odvisno je od naročil, katerih zdaj ni veliko, ker je gradbeni industrija v zastoju. Tudi sedaj je v nji zaposlenih — oziroma je bilo zaposlenih te stavek, ki se je pričela meseca junija, precej naših rojakov, večinoma iz Sheboygana.

Pri Kohlerju in v tovarnah Sheboyganu sploh niso bile plače še nikoli visoke. Navadni delaveci o uniji do te krize niso govorili. Le delavci stavbnih strok so bili več ali manj organizirani in nekaj drugih poklicnih delavcev.

Ko pa je bil razglasen evangelij Nire, je zašla misel za organiziranje in unije tudi med delavcev v Sheboyganu. In tako so se letos v tem wisconsinškem mestu dogodile stavke, kakršnih ne pomni njegova zgodovina. V Proletarju je o njih poročal Leo Milostnik, Anton Zorman in drugi. In končno je duh organizacije šilnil tudi med tlačane v Kohlerjevi tovarni.

Walter J. Kohler, v politiki torijski republikanec, bivši governer države Wisconsin, in eden njenih "najoddilejnjejših" sinov, se je začudil. Mar ne stori vse v svoji moči, da bi zadovoljil svoje podložnike? Res, da jih ne dopušča samostnosti v mišljenu, toda čemu naj tlačani sploh misijo? To je vendar stvar bossov! Ali ko si je Walter pomeneči že enkrat in znova zrl skozni okno svoje pisarne, je videl, da se ne moti. To je stavka — zares! Kolesje stoji. Velike delikatne peči so v nevarnosti, da se uhlade in škoda bo velika. Dobil je tlačanov, ki so bili pripravljeni ostati v tovarni po 24 ur na dan toliko dnevi. To je sicer proti določbam NRA, ampak NRA v takih slučajih niži. In tudi ako gleda, nič ne vidi. V tovarnu je Kohler dobil komaj toliko delavcev, da so mu kurili senzativne peči za razne kemikalije in kovine. Drugi pa so bili zunaj na cesti in v piketirali.

Veleodlični tovarnar, filantrop, republikanec, patriot itd., Mr. Walter J. Kohler, se je vsled tega razjezik in bruhnil v svet, da so njegovi delavci zadovoljni — zadovoljni že od nekdaj — toda prišli so "zunanjii" zdražbarji in ščuvaji. Veseli smo teh soldatov, je vprašani odgovoril. "Pred tistim streljanjem, ko sem marširal ob tovarni kakor krank danes, je bilo na ti-le progi spodaj, ko so me ustavili deputiji, 'Halo, you — marš stran!' Nisem pes," sem jim dejal.

"V uradu unije so mi dali navodilo, da se ne smem umakniti, kajti piketiranje je naša ustavna pravica. Hodiš bom gor in dol. — A še predno sem skončil, so me pograbili, me nekajkrat zaviheli in me tre-

ščili tu gor v breg. Kjer je ta avto. Misliš sem, da se ne bom pobral več, ali ker sem še mlad in močan, mi ni škodilo."

Stavkar, ki je to govoril, spominja človeka na Ličana. Visok, zdrav, močan in drzen. "Proklet, če bi mi bila dana prilika zgrabit se z vsakim izmed njih posamično, sem govor, kakor sem zdaj gotovo, da se ne bi nobenemu dobro godilo." Toda bolelo ga je, in ko je to govoril, je bil ginjen. Tovariša sta ga potrepljala in mu opomnila, da je treba speti prijeti s piketiranjem ter dati priliko drugim za odpočitek.

"Kaj mislite o poravnavi?" In ta močni fizični bojevnik je z vso gotovostjo odgovoril: "Ta teden bo odločeno. Morda pa dne, pa gremo zopet na delo."

Odšli so preko proge nazaj pred tovarno, da obnove koračanje gor in dol in z njimi se je pologoma premikal nosilec nekoč, "je dejal, "ampak pripeljali se bomo." Stiri milje vožnje — in bili smo v Kohlerju. Ulice vse zagrjane. Na vsakem križišču vojaki. Vojaki na strehah, vojaki v šotorih, vojaki na tratah, ki počivajo in flirtajo z dekle.

Ni dovoljeno stati, sem bil opozorjen. Torej se premikajmo! Gremo počasi dol in gor, na eni strani ceste mi, na drugi pa pikev v štorih skupinah, vsaka z ameriško zastavo, kakor da je zastava balzam, ki lajša gnjev ali bolečine! Na tej strani ceste smemo hoditi, na drugi strani ob tovarni pa smejo hoditi samo piketi, toda nihče brez posebnega dovoljenja, ki jih izdaja poveljstvo milice.

En blok, potem drugi, tretji. Skoro vsa okna tovarne so razbita. Nikjer na asfaltni cesti in na tratah nobenega kamena — toda ko je med stavkarji vzkipelo, je kamnenje prišlo od nekod, in bilo ga je toliko ob stenah pred okni in za stenami onostran oken, da so ga morali voziti stran, ali pa leži še kakor je bilo namezano. "Ni prav, da so jih zdobili, kajti kompanija je menita do hotela," je menil s. Stih.

"Tukaj — na tem kraju — so streljali v nas," je pojasnjeval stavkar in korakal po par izmenjanih besedah dalje. Stavkar je stal vojak s puško na ramu.

Na eni strani ceste, v zelenju in v tratah je Kohlerjeva tovarna, na drugi kompanijske trgovine, uradi, dvorane v vilah in izložbena okna. Toda le malokatera šipa je cela. "G... vse smo razbili!" Raztrogli so nas. Dobil sem jo po glavi, da mi še zdaj zvoni v nji... Bil je prijazen, star mož, ki se je povalil na ta način. Nesel je piketom pitno vodo. "Prinesel bi jim pivo, pa ne dovolijo — ne unija in nemica — pa tudi denarja ni." S hudoščnim smehljam je šel dalje preko ceste s svojim vodnim tovorom.

Korakali smo mimo velikih izložbenih oken, za katerimi so se lesketali v solnčnem svetu enamelni izdelki Kohlerjeve tovarne. Toda šipe so bile večinoma zdrobljene; le tu tam je na njih še ostal napis "Kohler of Kohler".

Walter J. Kohler je nemškega pokolenja, po mišljenu aristokrat, zato si je našel "titel", ki spominja na plemiške naslove.

Ko smo dospeli preko križne ceste dober lučaj od tovarne, kjer je Jelenc pustil svoj avto, je počivalo ob njem nekaj piketov. Večurna hoja gor in dol utrdi, pa se vrste.

"Kaj mislite o milici?" "Veseli smo teh soldatov," je vprašani odgovoril. "Pred tistim streljanjem, ko sem marširal ob tovarni kakor krank danes, je bilo na ti-le progi spodaj, ko so me ustavili deputiji, 'Halo, you — marš stran!' Nisem pes," sem jim dejal.

Seja klubu št. 49 JSZ

Collinwood, O. — Seja kluba št. 49 bo v nedeljo 26. avgusta ob 9:30 dop. v navadnih prostorih. Glavna točka sporeda bo razprava in sklepjanje o pripravah za X. redni zbor JSZ.

Socialist ima pravo vrednost za delavko gibanje edino če je aktiven.

Priprave za clevelandski zbor JSZ

Cleveland, O. — Počasi delamo za X. redni zbor, dela mo pa le. Vršil se bo v ameriški slovenski metropoli. Pretekli teden sem šel na poizvedovanje, kje bi dobil "kvartir" za našo slavno delegacijo. Kriz seve je, da so hiše precej natečene, in to radi krize. Več mladih se je poženilo, sedaj so pa doma priatu in manj. Precej se jih je odzvalo in bodo drage volje "einkvarterali" delegacijo. Nekaj rojakov bo sprejelo po štiri fante ali pa dekleta. Torej tisti, ki nimate stanovanj pri svojih poznamecih, pišite takoj, da bomo približno vedeli koliko stanovanj pripraviti. Ker moramo zanje poizvedeti, je pač najboljše, da storimo to zdaj, ko imamo čas. Mi ne bi bili radi kritizirani preveč pozneje, ker malo bomo gotovo — to vemo vnaprej. Torej pišite podpisemu ali pa Joseph Jauch, 6409 St. Clair Ave.

Pripravite med zborom bodo ugajale — tako upamo — domaćim in gostom. Pravijo, da bo nastopilo kar pet pevskih zborov: Zarja, Delavec, Jadran, Soča in Zvon. Živila slika bo vprizorjena. Igral bo Marinčev kvartet: trije gitaristi in kitara (Sylvia, Antonia, Frances in Frank). Tudi govorniki nastopijo. Po zabavi bo ples v spodnji dvorani. To se bo vršilo v nedeljo 2. septembra ob 7:30 zvečer v dvorani konvencije, 15335 Waterloo Road. V soboto zvečer 1. septembra bo banket ravno tam z govorniki, pevskimi točkami solistov in kvarteta, godba in morebiti še ples.

Navodila delegatom za potovanje so na drugem mestu v tej številki v angleškem in slovenskem jeziku.

Frank Barbič, 16010 Park grove Ave., Cleveland, O.

Ali ste naročnino na Proletarca že poravnali?

Dospovedi v Columbijo, sem

Snoj o Proletarcu

Bridgeport, O. — Z izvajanjem urednika Proletarca v izdaji z dne 15. avgusta na 1. strani soglašam. Delegacija X. rednega zabora lahko porabi vse tri dni z razpravljanjem o listu, ampak Proletarcu to ne bo koristilo, ako sodruži in somišljeniki ne gredo na agitacijo zanj ter ga razširijo.

V agitaciji imam skušnje. Z besednimi polemikami med namim bomo pridobili naročnikov Proletarca. Zato je boljše, da tisti čas porabimo za agitacijo, kakršna kaj zadeže.

Bil sem nedavno na poti devet dni in pridobil sodelovanjem prijateljev. Proletarca temu listu skoro 90 naročnikov, to večinoma nove naročnike. Nihče ni govoril o obliku lista in sličnih tehničnih vprašanjih. Pač pa bo koristilo, ako moremo pridobiti Proletarca z naročnini in oglasi toliko dohodkov, da ga povečamo na 8 centov. Pravi, da si ga bora hranil v spomin na "dobre čase".

V St. Louisu deluje več socialističnih klubov. Shode obdržavajo vsak večer.

Vozec se z avtom sem na potu pobral več pešcev in jih v pomenku podučil o principih naše sranke.

V nedeljo 12. avgusta sem se ponovno ustavil v Springfieldu, kjer sem bil gost družine s. Krmelja, kakor vsakrat, kadar sem v tem mestu.

Zdaj smo v kampanji za nabiranje podpisov, ki so potrebni za nominiranje socialistične liste. — Anton Udovich.

Joseph Snoj.

S potovanja po Missouri

La Salle, Ill. — Uspešen agitator za soc. gibanje se mora dobro pripraviti za svoj potesel in se neprestano izpolnjevati v znanju, drugače ga protisile uženejo. Zelo uspešen način za pridobivanje takega znanja so agitacijske ture.

Dne 14. avgusta sem se ustavil v Springfieldu in obiskal strankin urad, nato pa sem odrinil naprej v Missouri. V srednjem in južnem delu Missourija so pridelki večinoma uničeni — posledica suše.

Dospovedi v Columbijo, sem

Imenik zastopnikov Proletarca

Kdor želi prevzeti zastopstvo za nabiranje naročnikov Proletarca, prodajati Am. družinski koledar brošure in knjige, naj piše upravnemu, ki bo poslalo potrebe listine in informacije. Na tu priobčene zastopnike apeliramo, naj skušajo ob vsaki ugodni priliki pridobivati naročnike temu listu. Pravzaprav je dolžnost vsakega slovenskega zavednega delavca agitirati za svoje glasilo Proletar.

Ako je ime kakega zastopnika v sledenem seznamu izpuščeno, naj nam sporoči pa bomo imenik radevolje popravili.

CALIFORNIA.

Glencoe: Albin Kravanza. Lisbon: J. Bergant. San Francisco: A. Leksan.

COLORADO.

Clifton: Peter Zmerlizkar.

Crested Butte: Ant. Slobodnik.

Pueblo: Fr. Boltezar.

Somerset: Anton Majnik.

Walsenburg in okolica: Frank L. Tomáš.

ILLINOIS.

Chicago: Frank Zaitz, Charles Pogorelec, Anton Andres, Johnny Rak.

Farmington: John Majdič.

La Salle: Frank Martinjak, Leo Zevnik, Peter Banich.

Oglesby: Anton Udovich.

Panama: Andrew Hlersich.

Pearis: Joseph Mrazar.

So. Chicago: Max Marolt.

Springfield: Anton Per, Jos. Ovca, John Goršek.

Virdens: Fr. Hlersich.

PENNSYLVANIA.

Allquippa: Geo. Smrekar. Bartol Yerant.

Bulger: Anna Nagel.

Crafton: Jacob Tomec.

Canonsburg-Strabane: Marko Teškovec, John Terčelj.

Cuddy: John Jenko.

Export: Jos. Britz.

Forest City: Frank Rataic, Tony Zaitz.

Greensburg: Tony Zupančič.

Hendersonville: Albin Karnačnik.

Herminie: Anton Zornik.

Imperial: Frank Avguštin.

Johnstown in okolica: Andrew Vičič, John Langerholc, Ilija Buhalo.

Krayn-Duško: Louis Sterle.

Latrbo: John in Mary Fradel.

Lawrence: Louis Britz.

Library: Nick Triller.

Lloydell: Frank Sustarsich.

Luxerne: John Matičič.

Park Hill - Conemaugh: Frank Podboy.

Renton: Anton Bogataj.

St. Michael: Frank Bizjak.

Sygan: Frank Ursitz.

Troy Hill: Jacob Strell.

Vintondale: James Vidmar.

OTO BAUER:

(Prevaja Talpa.)

VSTAJA AVSTRIJSKIH DELAVCEV NJENI VZROKI IN POSLEDICE

(Nadaljevanje).

Gospodarska kriza je maločane in kmetske sproletariata; meščanska demokracija znala množic obvarovati pred krizo. Pred krizo jih ni znala obvarovati ne zato, ker je bila demokracija, nega zato, ker je bila meščanska demokracija, t. j. demokracija, ki temelji na kapitalističnem lastništvu in prodejskem načinu. Toda tega malomeščanske in kmetijske množice niso razumele. Ker so bile obucane in ogorčene, so se odvorne od demokracije sploh. Začele so iskati nekaj novega, nekaj, kar še ni bilo kompromitirano, upajoč, da jih bo to rešilo. Tako so postale te množice zrele za fašizem. Heimwehrovske agenti so tako lahko pridobili malomeščanske in kmetijske sinove. Ti so prišli tako pod vodstvo aristokratskih veleposestnikov in c. kr. generalov, ki poveljujejo heimwehrovskim bataljonom, — prišli so pod vodstvo razredov, ki jih je vrgla revolucija l. 1918 s prestola. Bismarckovim protiso-

In v istem času, ko se je kapitalistična buržauzija obrnila proti demokraciji, da bi zložila moč strokovnih organizacij, da bi odpravila socialne pridobitve delavstva; v istem času, ko so zbrali aristokrati in generali krog sebe armado iz obubožanih malomeščanov in kmetijskih sinov, da bi uničili njim toli obovorjeni demokracijo in da bi obnovili svojo državo, autoritativno državo, predvino državo, ki so v njej vladali — v istem času je bila odpora moč delavskoga razreda strašno oslabljena. Več kakor tretjina delavstva je bila brezposelna, ostali so se tresli za kruh.

Po letu 1848 je vsakemu gospodarskemu preobratu v Nemčiji sledil podoben preobrat v Avstriji. Ko je dobil v Nemčiji moč velomeščanski liberalizem, je tudi Avstria dobila "meščansko vlado". Ko se je Bismarck l. 1878 odvrnil od liberalizma, je tudi v Avstriji liberalno vlado zamenjal feodalno-klerikalna Taaffejeva vlada. Bismarckovim protiso-

Aristokratie in generali, ki jim je ideal habsburška preteklost, in pa katoliški klerikalizem niso marali, da bi privlačila Avstrija pod Hitlerjevo oblast. Pač pa so skušali izkoristiti "antimarksistično" konjunkturo, ki je nastala radi Hitlerjeve zmage nad demokracijo in delavskim razredom, da bi tudi pri nas uničili demokracijo in delavski razred ter ustvarili domać, iz krajinskih razmer izvirajoč alpski fašizem.

Ko je začelo po 5. marcu 1933 tudi v Avstriji naraščati nacionalnosocialistično gibanje in je začel Hitler boj z Avstrijo, bi bilo naravnno, da bi se proti rujavi nevarnosti zvezale vse sile, ki so bile zoper zvezle s tretjino carstvom. Tega pa niso marali ne aristokrati in generali, ki so skušali zopet obnoviti Habsburško Avstrijo, ne kapitalisti, ki jim je šlo za uničenje strokovnih organizacij in za "odpravo socialnih bremen", in tudi ne cerkveni knezi, ki jim je, kakor je priznal jezuitski pater Bichlmaier, "fašistska vzgoja" ljubša kakor demokracija, ki imajo v njej tudi svobodomislici svobodo propagande. Kajti sicer bi zamudili "protimarksistično" konjunkturo. Tako so se začeli naenkrat boriti na dveh frontah: proti nacionalnemu socializmu in proti socialistični demokraciji. V boju proti najmanj 70-tim odstotkom lastnega naroda so se morali posluževati zmeraj nasilnejših sredstev, moralni so odpraviti vsa od ljudstva izvoljena zastopstva, za cilj so si morali postaviti popolno odpravo splošnih ljudskih volitev, če so se hoteli obdržati na oblasti. Tako so zostrili nasprotstva do trenotka, ko je preostala delavskemu razredu samo še izbera: ali sramotna kapitalacija ali obupen upor.

Konference JSZ.

Konference JSZ za Wisconsin in Illinois, Frank Novak, Milwaukee, Wis.

Konference JSZ za vzhodni Ohio, Joseph Skoff, Barton, O.

Konference JSZ za Cleveland in okolico, Louis Zorko.

Konference zapadne Pensylvanje, Jacob Ambrožič, Moon Run, Pa. in George Smrekar, W. Aliquippa, Pa.

Kulturna društva.

Dramatično društvo "Soča", Strabane, Pa., John Zigman.

Soc. pevski zbor "Sava", Chicago, Ill., Mary Jugg.

Soc. pevski zbor "Zarja", Cleveland, O., Louis Jartz.

Dramatično društvo "Anton Verovšek", Cleveland, O., John Zaic, namestnik Louis Čračić.

Citalnica S. N. D., Waukegan, Ill., Frank B. Brenc.

Poročevalci.

Poleg delegatov bodo člani zborna sledje referenti ali poročevalci, (množič izmed teh so ob enem delegati klubov ali društva):

Frank Cesen, Detroit, Mich.; Anton Solar, Arma, Kans.; John Trčelj, Strabane, Pa.; Joseph Jauch, Cleveland, O.; Naco Zlembger, Piney Fork, O.; Frank Alesh, Chicago, Ill.; Frances Langerholc, Johnstown, Pa.; Josephine Turk, Cleveland, O.; Frank Podbrey, Parkhill, Pa.; John Gorjanec, Cleveland, O.

Člani odborov JSZ.

Filip Godina, Joško Ovenc, Fred A. Vider, D. J. Lotrich, Frank Zaitz, Geo. Maslach, Peter Kokotovich, Peter Bernik, John Kopach, Sava Bojanovič, Alice Artach, Vinko Ločnikar, Angela Zaitz, Anton Gardeš, Ivan Malek, John Rak in Chas. Pogorelec.

Res, našlo se bo nekaj prebežnikov — prav tako, kakor so l. 1918 nastali novembriški socialisti, bo sedaj nastalo nekaj februariskih patriotov. Res, nekaj jih bo radi osebnih, materialnih koristi odpadio od

DA, ČASI SE MENJAJO, PA TUDI MISLI LJUDI

ko je predsednik Roosevelt potoval pred par tedni skozi North Dakota, so ga farmarji pozdravili med drugim tudi z napisom, kakor je na spodnjem delu toliko: "Dal si nam pivo, daj nam zdaj še vodo!" North Dakota je zelo prizadeta vodeno sušo. Vhutega nino največje jezero usahneva. V tem let se je zmasnilo že za dobro tretjino. Mnoga mala jezera so popoloma suha. Vodnjaki so se mnogokrat izčrpali in farmarji so v veliki stiski za potrebno vodo, bodisi zase kakor za živilo. Predsednik Roosevelt jih naj reši tega dela. Eni so mu priporočali, da naj vlada dovoli potre-

bno vsoto za zajezitev reke Missouri, vede iz nje pa napeljali v suha jezera in po farmah North Dakoti.

Ampak predsednik Roosevelt ni nesesar obljubil. Dej je, da je bila stvar s povočito laha, kajti pivo je v človeški moći. Dati nekaj, kar je v moči našavnih elementov, pa ni tako enostavno.

Kartunist Cargill je napisal to sliko v dveh delih. Na vrhini pravijo farmarji na zapadu: "Ni nam več vodo, mi hočemo pivo!" — To je bilo pred leti. Danes pa isti farmarji pod pritiskom suše apelirajo na predsednika: "Dal si nam pivo, daj nam tudi vodo!"

RAZNOTEROSTI IZ INOZEMSTVA

(Nadaljevanje s 1. strani.)

nica ruske sibirske železnice v Vladivostok in na Pacifik sploh.

Amnestija v Nemčiji.

V Nemčiji je vlada pomilovala pred volitvami prošlo nedelje več tisoč političnih jetnikov, toda le take, ki so bili obtoženi, da so govorili zaničevalno, sovražno ali "smešno" o Hitlerju in o drugih vodjih nacijskega režima. Ostali tisoči političnih jetnikov so obdržani v zaporih in koncentračnih taborih.

Ekskucije v Avstriji.

Dne 20. avgusta so odsodila avstrijska sodišča 20 naciiev v smrt, ker so sodelovali v puču, v katerem je bil umorjen kancler Dollfuss. Bili so obeseni. Mnogo drugih je dobilo dolge zaporne kazni. Položaj v Avstriji s tem ni rešen, kajti gospodarska in politična situacija je kritična celo bolj kačkor pred nekaj tedni.

Volitve v Avstraliji.

Dne 15. septembra se bodo vrstile v Avstraliji splošne volitve, v katerih gre za odločitev med konservativci in delavsko stranko. Slednja je sedaj v manjšini. Reakcija v svoji propagandi trdi, da je delavsko gibanje krivo krize, katero so omilile šele konservativne skupine. Delavska stranka to propagando uspešno pobija, kajti ni ji težko dokazati, da je gospodarske polome vsepovod povzročil kapitalizem.

Mobilizacija v Španiji.

Španska vlada je v začetku avgusta odredila splošno mobilizacijo. Na pritisk socialistov je dne 6. avgusta izjavila, da ni naperjena proti delavstvu ali kaki tuji deželi, ampak bo služila edino vojaškemu vežbanju, v katerem je Španija po trditvi vlade ena nabolj zaostalih dežel na svetu.

Mussolini odpoklical svoje čete.

Vlada v Rimu je odpovala svoje čete izpred avstrijske meje, kamor je prošle tedne poslala okrog 50,000 oboroženih mož.

Jimmie Higgins.

Značilno nazadovanje

L. 1913 je šlo skozi francosko pristanišče Mavro 135,000 ameriških turistov, lani pa samo 33,321. V primeri z lanskim letom je še vedno ameriških turistov letos nazadovan v vseh evropskih deželah. Kriza je kriza in pa značilno vrednost dolarja v zlatu.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

V slednjem seznamu so priredbe klubov JSZ, konferenčnih organizacij in socialističnih pevskih zborov. Ako priredba vašega kluba ni vključena, nam sporočite.

AUGUST.

MOON RUN, PA. — Piknik klubu št. 175 JSZ v n. d. 10. a. gašta na Portmanovem prostoru.

SPRINGFIELD, ILL. — Piknik klubu št. 47 v nedelje 26. avgusta na Kogarjevi farmi.

IMPERIAL, PA. — Skupni piknik klubu št. 31 JSZ in družbi št. 106 SNPJ in št. 29 JSKJ v nedelje 26. avg. na Valentini Raspolovi farmi.

SPRINGFIELD, ILL. — Piknik klubu št. 47 JSZ v n. d. 26. avgusta na Legarjevi farmi.

CLEVELAND. — V petek 31. avgusta zvezčer v prostorih kluba št. 27 stvarnik mladinskih delegatov zboru JSZ. Predmet: Mladina in socialistizem.

SEPTEMBER.

DESETI redni zbor JSZ 1. 2. in 3. septembra v Clevelandu, Ob. — Slovenski delavski dom.

SO. CHICAGO, ILL. — Piknik klubu št. 224 v nedelje 9. septembra na 114 Avenue D.

JOHNSTOWN, PA. — Piknik klubu št. 5 JSZ v nedelje 9. septembra v City Parku, Highland.

CHICAGO. — Piknik četrtjek v Proletarci v nedelje 16. septembra pri Stičnaru v Willow Springs.

OKTOBER.

WAUKEGAN, ILL. — V nedelje 14. oktobra konferenčne društve Prosvetne matice in klubov JSZ v Wisconsinu v Illinoisu.

WAUKEGAN, ILL. — V nedelje 14. oktobra velika prireditev pod pokroviteljstvom konference JSZ v Sov. nar. domu.

CHICAGO, ILL. — Dramska predstava kluba št. 1 v nedelje 21. oktobra v dvorani CSPS.

NOVEMBER.

CLEVELAND, O. — Zbor "Delavec", osebni klubu št. 28, uprizori v nedeljo 4. nov. v Sov. del domu (Collinwood) opereto "Na knjetji in v kajstji".

CHICAGO, ILL. — Koncert socialistične zbor "Save" v nedelje 25. novembra v dvorani CSPS.

DECEMBER.

CHICAGO. — Silvestrova zabava kluba št. 1 v pondeljek 31. decembra v dvorani SNPJ.

Druge prireditve kluba št. 1 v Chicagu: v nedeljo 3. feb. 1935 dramski predstava v dvorani CSPS; v nedeljo 10. marca varieteti spored v dvorani SNPJ; v nedeljo 21. aprila koncert pevskega zboru "Save" v dvorani SNPJ.

BARETINC & SON

Tel 1475

POGREBNI ZAVOD

424 Broad Street

JOHNSTOWN, PA.

Milwaukee Leader
Največji ameriški socialistični dnevnik. — Narodnica: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri meseca.

Naslov: 540 W. Juneau Ave., MILWAUKEE, WIS.

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS:
At 3724 W. 26th Street
1:30-3:30; 6:30-8:30 Daily

Tel. Crawford 2212

At 1858 W. Cermak Rd.
4:30-6:00 p. m. Daily

Tel. Canal 9695

Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

Nove dividende

General Motors korporacija bo v tej polovici leta razdelila \$22,000,000 dividend in American Telephone and Telegraph kompanija \$42,000,000.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

JE
NARODNA TISKARNA
2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kajstor tudi v angleškem in nemškem jeziku.

NASA POSEBNOST SO TISKOVINE ZA DRUSTVA IN TRGOVCE

PROLETAREC

The Threat of Perpetual Poverty

There is something ominous in the fear expressed by the Durable Goods Industries Committee that "any further general increase in wages at this time would retard and not encourage recovery."

At first glance such an opinion would appear without any foundation whatever. "How," one asks, "can it be possible that greater purchasing power in the hands of the workers of heavy industries will retard industrial recovery?"

But in a society composed of economic groups with conflicting interests, viewpoint and personal advantages means so much that, from the point of view of the big industrialists themselves, it might be bad to give many people more money to spend. How come? Well—

The heavy industries, manufacturers of such things as automobiles and similar "luxury" products, are seeking to dispose of their products within a certain definite economic group. They know that the lowest paid worker today cannot buy their wares. They know that he could not buy them even though he were to get several 10-per-cent wage increases. So they leave the low-paid workers out of consideration and center their sales efforts upon that class of workers and business men whose incomes are still above the bread and butter standard.

But—if the wages were increased very much, and if this increase in production costs were added to the cost of the product, a portion of the present market will be destroyed. The less-well paid of the potential customer group will be forced to restrict their purchases while those who are more fortunate may delay their buying in the face of a price rise.

In other words, the industrial worker may be definitely out of the picture as a customer—in the opinion of heavy industry's spokesmen.

Of course this viewpoint conflicts with the ancient American idea that every boy

has a chance to become president of the United States or a millionaire, if he prefers, regardless of the economic status into which he happens to be borne. The viewpoint now becomes: "He who belongs in the under-privileged group must be kept there; make it possible for more of the upper strata to buy what industry has to sell."

That, at least, is the only line of reasoning which we can assume which will justify the declaration that higher wages will retard recovery. Moreover, it is significant that such reasoning is in line with the actual course of events right now. Sons and daughters of workers who are living on doles are likely to become dole takers, too—unless there is a radical change in economic purposes and practices.

However, we have entertained the viewpoint of the labor-exploiting group long enough. We now submit our own, which is that increased purchasing power will hurt heavy industries only because the increase is not strong

enough. The workers in all industries should get higher rewards—much higher. So great, in fact, should be the advance in living standards that every worker would find it possible to have the automobile, electric washer and similar devices which organized industry can make.

We Socialists are out to get the fruits of industry for those who produce them. We know that in order to do so we will have to deprive non-producers of their right to reap profits from the labor of producers, but for that we have neither regret nor apology. In short, we are not interested in a prosperity which means saving industry. Our idea of prosperity is to use the industry to save the people from poverty and to give them a heaped-up measure of the good things of life. In order to do that we are urging the people of this rich nation to unite with us for the capture of the political power which will enable us to make the change from industry for profit to production for use.

R. L. A.

TRAVELING INSTRUCTIONS TO DELEGATES

From Chicago
Fare—\$12.30 round trip.
Railroad—New York Central (La Salle street station).

Time—Good on any Train Friday, August 31, and returning up to midnight September 4.

Trains:
Leaves Chicago Arrives in Cleveland
10:45 A. M. 7:30 P. M.
9:00 P. M. 5:40 A. M.
11:40 P. M. 7:50 A. M.

Main group leaves on the 11:40 train.

Returning:
Leaves Cleveland Arrives in Chicago

4:00 P. M. 9:55 P. M.
5:35 P. M. 1:00 A. M.
10:00 P. M. 5:45 A. M.
12:20 A. M. 7:15 A. M.
1:15 A. M. 7:55 A. M.

All trains run on Standard Time.

The Slovene Workmen's Home is located at 15335 Waterloo Rd. From the Union Terminal take St. Clair-Collinwood-Euclid Beach car direct to the hall. (Do not take any other car.) Those coming from Pennsylvania thru Pittsburgh by Erie R. R. should come to the 93rd

st. depot. Then take northbound E. 105th St.-Dupont car to St. Clair Ave., and transfer to St. Clair-Collinwood-Euclid Beach car to the hall.

Those coming from Pennsylvaia on Penna R. R. should get off at Euclid and 55th St. Then board northbound E. 55th St. car with sign "Marquette Loop" to St. Clair Ave., then transfer on the St. Clair-Collinwood-Euclid Beach car to the hall.

Those coming by bus from the West should get off at the Public Square and take the St. Clair-Collinwood-Euclid Beach car to the hall.

From Pittsburgh by auto take U. S. 30 to Lisbon then 45 to Salem, then 14 to Cleveland.

From Chicago by auto take U. S. 20. On Ivanhoe road you turn north to 152nd St., and St. Clair. Then continue on 152nd St., to Waterloo and the hall.

Delegates coming to Chicago buy special World's Fair round trip fares to Chicago only. Then buy this special fare to Cleveland.

PROFIT AND LOSS

is rather an easy job, looking at it from the audience. But when I faced the public my command for fitting words disappeared and I had to wait till some would "dawn" on me. One of my comrades commented on my chairmanship, "You're a good chairman. You talk very slowly. People understand you easier." The meeting was held by the East Cleveland branch in protest to the incarceration of our comrades and strikers in the onion region. Karl Pauli was the principal speaker and was well received by the listeners.

However, there were some good things at this picnic. Our candidate for governor spoke. He was followed by the National Chairman, Leo Krzycki, who delivered a talk on the situation of the onion weeder strike where comrades Pauli and Raymond with a group of strikers were jailed and held in prison. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly here) yet they work hand in glove with the powers that be against the miserable serfs. The weeder, his wife and children receive a miserly pittance for back-breaking work in the most productive and fertile soil of the state. Needless to say, the owners, a group of capitalists have been making big money. According to Krzycki, the living conditions of the onion weeder are worse than he ever saw. On significant thing in the strike region is that the sheriff is republican, the judge a democrat (or vice-versa; my memory serves me poorly